

Hørings svar til Forslag til endringer byggteknisk forskrift § 7-2 m.m. om sikkerhet for overvann

Det er positivt at regjeringen følger opp "NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder. Som problem og ressurs", da overvannsutfordringene både er, og vil bli enda mer aktuelle i tiden framover. Bedre forebygging av overvannsutfordringene i kommunene er av avgjørende betydning for samfunnssikkerheten. Skader fra denne type hendelser kan få store konsekvenser for kritiske samfunnsfunksjoner og infrastruktur, og på den måten sette viktige funksjoner ut av drift. Vi mener at forslagene til endringer i lov og forskrift gir kommunene gode verktøy til å håndtere dette på en best mulig måte.

Innledning

Vi er i stort enig i de endringene som foreslås i byggteknisk forskrift, TEK17. Samtidig er vi opptatt av å si at dette også er utfordrende for kommunene, da forslagene vil legge press på ressurser og kompetanse som plan- og bygningsmyndighet. I det videre vil vi gå gjennom de forslag til endringer der DSB har merknader til forslagene.

Endring i TEK17 § 7-2 tredje ledd

I tidligere høringsuttalelse fra DSB uttalte vi oss positive til å innføre sikkerhetsklasse i TEK17 også for overvann, lik de man har for stormflo og flom, blant annet fordi det blir et nasjonalt krav. Vi ser at man i denne høringen ikke har tatt inn Overvannsutvalgets to andre forslag, og har forståelse for at dette ikke hører hjemme i byggeforskriften, men eventuelt må håndteres i overordnet planlegging.

Imidlertid har DSB gjort seg noen erfaringer siden sist, og ser at overvann gir noen helt andre utfordringer enn stormflo og flom. Bakgrunnen for dette er et casestudium for bruk av risiko- og sårbarhetsanalyser ved overvann i en konkret områderegulering i en kommune.

For flom setter man en juridisk bindende grense i kart, som får rettslige konsekvenser hvis man ikke følger dette opp i planleggingen. Her er ikke rom for faglig skjønn. For overvann har man mange elementer og aktører som kan påvirke vannets løp, på en helt annen måte enn for flom i vassdrag. For eksempel kan bare en nyetablert trafikkdump endre vannets løp slik at det man planla for, ikke lengre er gyldig. Men først og fremst har man ikke en bindende metodikk for vurdering av overvann, slik man har for flom.

DSBs viktigste bidrag i dette arbeidet, er pågående metodeutvikling for risiko- og sårbarhetsanalyser. I arbeidet har vi vurdert hvordan vann på avveie påvirker sårbarheten i samfunnskritiske funksjoner og infrastruktur i planområdet. Et helt nødvendig kunnskapsgrunnlag for å avdekke dette, er kartlegging av drenslinjer og eksisterende flomveier i et nedbørfelt. Kartleggingen kan bidra til å avdekke hvilke kritiske samfunnsfunksjoner og infrastrukturer som blir berørt, for å finne nødvendige tiltak å iverksette. Slik kartlegging må gå fra overordnet plannivå, og mer og mer i detalj, jo mer detaljert planlegging.

DSB ønsker å understreke at det er viktig at kommunene har tydelige retningslinjer å forholde seg til. Pr. idag gjør de færreste kommuner/utbyggere slik kartlegging, eller man har nasjonale metoder for å gjøre det, slik man for eksempel har for flomkartlegging. Oftest settes dette ut til konsulenter som hver for seg bruker ulike metoder og innfallsvinkler. Dette ser vi også for vurdering av bølgehøyder i forbindelse med stormflo og havnivåstigning. Her blir det opp til hver enkelt kommune å utrede dette, uten nasjonale standarder og retningslinjer.

Derfor er vi usikre på om lovkravet slik forslaget foreligger, blir utfordrende å gjennomføre før man har etablert nasjonale metoder for hvordan man skal gå fram med analyser og framgangsmåter i arbeidet med kartlegging av overvann, blant annet for å kunne vurdere hvilke tiltak som er nødvendige. Vi er kjent med at NVE har fått ansvar for å utvikle slike metoder, men vi er ikke kjent med hvor langt man har kommet i dette arbeidet.

I TEK17 andre ledd utdypes krav til sikkerhetsnivå for flom, og at man skal bruke sikkerhetsklasse F3 ved stor vanndybde og sterk strøm. I tredje ledd står det at første og andre ledd skal gjelde tilsvarende for stormflo, og hvor overvann også er forslått inn. For slik vurdering finnes pr. i dag ingen nasjonal standard, eller metode, og det vil bli opp til den enkelte kommune å vurdere hvordan dette skal gjøres, som for bølgehøyde og stormflo.

Endring i TEK17 § 15-8 første ledd

DSB er fornøyd med at man løfter kravet om overvannshåndtering fra TEK17 § 15-8 første ledd, til ny § 28-9 i planloven. Vi mener kravet i større grad vil sikre at man ikke skyver krav om overvannshåndtering til byggesak, men omhandler det i overordnede planer. Vår erfaring er at et slikt krav i planloven, er nødvendig for å få på plass

nødvendige arealer til overvannstiltak på et så tidlig tidspunkt som mulig. Vi er også enig i lovhjemmelen vil styrke kommunenes mulighet til å gi avslag på omsøkte byggetiltak.

DSB er enig i den foreslåtte endringen til nytt første ledd der det foreslås at bortledning av overvann og drepsvann skal dimensjoneres for nedbør med 200-års gjentaksintervall, med mindre planbestemmelsene gir et annet grunnlag. Videre står det at regelen ikke vil gjelde der det foreligger en reguleringsplan som gir andre regler, som følger av generelle normer for forholdet mellom plan og forskrift. Vi er usikre på hva man legger i dette. Betyr det for eksempel at denne nye bestemmelsen i TEK17 ikke skal være førende i de tilfeller der kommunen har en gammel reguleringsplan med dimensjonering for 20-årsnedbør?

Endring i TEK17 § 5.4 tredje ledd bokstav j

DSB er enig i foreslåtte endringer.

Avsluttende kommentar

DSB støtter endringene i TEK17 for bedre ivaretagelse av overvann i byggesaker. Vi mener imidlertid det er noen utfordringer knyttet til å bruke samme regelverk for overvann som for flom, da det på mange måter er ganske ulikt. DSB er imidlertid bekymret for mange kommuners muligheter til å følge opp i praksis uten en sterkere satsing på kompetanseheving, veiledningsmateriell og rådgivning fra berørte myndigheter.
